

Nieuwsbrief SIHO juni 2009

Het SIHO

- Studiedag

Op 7 mei vond de eerste studiedag van het SIHO plaats, met als thema 'Structuur en cultuur voor inclusie. Hoe verhouden beide zich tot elkaar?'.

Isabelle Demeester en Jozef Weyns van het **Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (CGKR)** beten de spits af met een uiteenzetting over de antidiscriminatiewetgeving en het concept redelijke aanpassingen

Beno Schraepen (Plantijn Hogeschool) focuste in de tweede lezing van de dag op de cultuur voor inclusie. Hij besprak de dialectiek tussen het Europese hoger onderwijsperspectief en het kritische inclusieperspectief. Hij plaatste beide perspectieven naast elkaar en formuleerde zo een omschrijving van inclusief hoger onderwijs.

Het derde deel van de studiedag bestond uit een **panelgesprek** waarin nagegaan werd hoe structuur en cultuur voor inclusie zich tot elkaar verhouden. In het panel zetelden – naast de sprekers die al aan bod kwamen: Luc Van de Poele (voorzitter COMMIHOSFU), Martijn Christiaen (ervaringsdeskundige) en Patrick Vandelanotte en Rita Stevens (Ouders voor Inclusie). Enkele thema's die tijdens het panelgesprek aan bod kwamen, zijn:

- Is het recht op redelijke aanpassingen in het hoger onderwijs afdwingbaar?
- Inclusie van geboorte tot dood op alle domeinen?
- Is er momenteel sprake van inclusie in het hoger onderwijs? Of eerder van integratie?
- Moeten we de functie van hoger onderwijs in vraag stellen?
- Belang van informeren en sensibiliseren

- Rapport informatieronde

Begin dit jaar ging het SIHO op informatieronde langs Vlaamse hogescholen en universiteiten. In deze kwalitatieve bevraging waren 12 instellingen hoger onderwijs uit Vlaanderen betrokken en werd gehoord hoe zij tegenover bepaalde thema's binnen hun inclusie- en diversiteitbeleid aankijken. De belangrijkste onderwerpen die aan bod kwamen waren: beleid, studenten, personeel, zichtbaarheid en samenwerkingsverbanden. Daarnaast werd gepeild naar de noden en verwachtingen van iedere instelling ten aanzien van het SIHO.

Iedereen leert...

Een concreet voorbeeld van inclusie in het hoger onderwijs.

Iedereen leert is het onderdeel van de nieuwsbrief waar telkens een concreet voorbeeld van inclusie in het hoger onderwijs wordt gegeven. Voorbeelden van goede praktijk zijn vaak de beste eye-openers, ze tonen aan dat inclusie in het hoger onderwijs een reële optie is. Ken jij als student, docent, ouder, onderzoeker... zelf een mooi inclusie-verhaal. Aarzel dan niet om het te mailen naar info@siho.be.

In deze editie: het verhaal van Lorraine Gallagher

Lorraine Gallagher werkt als 'information and training officer' in AHEAD (Association for Higher Education Access & Disability). Dit is een onafhankelijke non-profit organisatie in Ierland die volledige toegankelijkheid en participatie promoot van studenten met een beperking in het voortgezet en hoger onderwijs.

Lorraine vertelt ons dat inclusie er pas is wanneer studenten met een beperking en studenten met leerproblemen volledig kunnen deelnemen aan alle aspecten van het studentenleven, en niet enkel aan het academische deel.

Een mooi voorbeeld hiervan is Dublin City University dat een inclusief sportcentrum heeft dat alle studenten verwelkomt. Hun 'Sport for All'-beleid zorgt ervoor dat studenten met een beperking gebruik kunnen maken van al het fitnessmateriaal, programma's en diensten.

Het fitnesscentrum is voor iedereen toegankelijk met de trap of de lift. Ze hebben er loopbanden, fietsen en 'cross trainers' met bediening in Braille voor mensen met een visuele beperking. De gewichten mogen door iedereen gebruikt worden en daarnaast hebben ze ook twee 'rolstoel-loopbanden'. Hun 'Sport for All'-beleid zorgt er ook voor dat personen met verschillende mogelijkheden kunnen participeren in alle lessen van het groepsfitnessprogramma.

Elke medewerker volgde tenslotte een training 'Disability Equality'.

Internationaal

Het SIHO kiest ervoor niet alleen in eigen land maar ook over de grenzen heen haar netwerk uit te bouwen en internationaal de nieuwste trends voor inclusief hoger onderwijs op te pikken.

- **LINK**

Zoals in de vorige nieuwsbrief al werd aangehaald maakt het SIHO deel uit van een netwerk van koepelorganisaties uit diverse Europese landen 'Learning Inclusively – Network + Know-how' (LINK). Tweemaal per jaar organiseert één van de LINK-partners een LINK-conferentie.

Op 28 april vond de eerste conferentie van LINK plaats in Dublin, georganiseerd door AHEAD, de Ierse Association for Higher Education And Disability. Het ging om een 'Round Table Symposium on a Charter for Inclusive Teaching and Learning in Higher Education'. Centraal stonden vier thema's die door verschillende sprekers werden uitgediept:

- 'teaching': over inclusief lesgeven in het hoger onderwijs
- 'learning': over de verschillende manieren waarop studenten kunnen leren en hoe dit ondersteund kan worden
- 'assessment': over de ruime variatie aan beoordelingsmogelijkheden
- 'quality': over de kwaliteit van hoger onderwijs en de rol van elk personeelslid daarin

Na elk thema was er ruimte voor vragen en discussie. Het eindproduct van het symposium zal een document zijn met concrete acties en richtlijnen om hoger onderwijs toegankelijker te maken, waar alle studenten hoger onderwijs baat bij hebben.

Binnenkort zal een paper over dit symposium terug te vinden zijn op www.siho.be.

- **Hesham's top ten perspectives on autism...**

Hesham Khater is 22 jaar en pas afgestudeerd. Doorheen zijn opleiding botste hij op tal van obstakels, maar met behulp van ondersteuning slaagde hij er in zijn diploma te behalen.

Hesham wil mensen bewust maken van de vele mogelijkheden die mensen met een autisme spectrum stoornis hebben. Daarom stelde hij een 'top 10' samen van filmpjes die een positief perspectief bieden op autisme en zo een beter begrip van mensen met autisme mogelijk maken. De films belichten het dagelijks leven (familie en relaties, talenten,...) en werden door Hesham geselecteerd op basis van een aantal zelfontwikkelde criteria.

Hesham's top 10:

1. Global 3000/Rudely Interrupted
2. Independent Lens/Today's Man/PBS
3. In my language
4. Jeremy, 17/MTV
5. My classic life as an artist: a portrait of Larry Bissonnette
6. Autism: the miracle project
7. Speed portrait of Caiseal Mor
8. A way of describing autism
9. From autism to autism by Donna Williams
10. Praise only for the cured: autism acceptance project

- **Tips voor een toegankelijke studiedag**

Het 'Beyond Compliance Coordinating Committee (BCCC)', een vereniging van studenten aan de universiteit van Syracuse (U.S.A.), verzamelde een aantal tips om studiedagen, conferenties, lezingen... zo toegankelijk mogelijk te maken. Ze omschrijven zowel tips voor sprekers als tips voor organisatoren.

Alle tips vind je hier terug.

- **Education for All, Warschau**

Van 22 tot 25 september vindt in Warschau voor de 2^e keer de conferentie 'Education for All' plaats. Het programma is opgebouwd rond drie grote thema's: 'Universal Design – more than just architecture', 'Beyond the borders of traditional disability' en 'Inclusive Education – can it become a fact?'.

Het SIHO diende een voorstel voor een presentatie in met als titel 'Bouwstenen voor inclusief hoger onderwijs, recente bevindingen uit Vlaanderen'. Dit voorstel werd goedgekeurd, collega Nathalie Heurckmans zal de presentatie in Warschau verzorgen.

De presentatie zal gebaseerd zijn op de resultaten uit de informatieronde die het SIHO maakte langs Vlaamse hogescholen en universiteiten. Uit deze resultaten blijkt dat de beweging naar inclusief hoger onderwijs in Vlaanderen divers is. Concreet zal ingegaan worden op het inclusiebeleid en de noden van instellingen hoger onderwijs in Vlaanderen.

Meer informatie over dit congres is terug te vinden op www.disability.uw.edu.pl.

Op de voorgrond

In elke nieuwsbrief wordt een wetenschappelijke bron (boek, artikel, onderzoek...) voorzien van een beknopte samenvatting op de voorgrond geplaatst.

'Inclusive education in universities: why it is important and how it might be achieved'

De huidige marktgeoriënteerde omgeving van het hoger onderwijs staat vijandig tegenover de ontwikkeling van inclusief onderwijs in de universiteiten. Dit artikel argumenteert dat inclusie en exclusie de fundamentele versterkingen van concepten als de civiele samenleving, burgerschap, en het publieke goed. Deze concepten vormen bovendien een reeks van onderwijsdoelstellingen. Liberale en kritische perspectieven op inclusie worden verkend en een conceptueel kader wordt voorgesteld om universitair onderwijs meer inclusief te maken. Dit kader gaat over het curriculum en de afgestudeerden dat het wenst te 'produceren' en omvat zowel doelstellingen, acties, als waarden van docenten en studenten. Het drukt kritische en sociaal reconstructieve perspectieven op inclusie

uit. Argumenten komen aan bod dat onderwijspraktijken en uitkomsten als gevolg van de implementatie van het kader, traditionele noties van educatieve excellentie uitdagen en vervangen. Een gevolg hiervan is de betwisting ervan binnen de universitaire setting. Begrip van het kader is bereikt via een aantal exposities om de universiteitsgemeenschap te informeren.

Referentie

Nunan, T., George, R. & McCausland, H. (2000). Inclusive education in universities: why it is important and how it might be achieved, *International Journal Inclusive Education*, 4, pp. 63-88.

Aankondigingen

- 22-24/06/09, York, UK
Changing the culture of the campus towards an inclusive higher Education.
18th EAN (European Access Network) Conference
Meer info
- 25/06/09, 9u-12u
Groepsessie: aangepaste computerbediening
Center for Assistive Technology – Coaching in Hulpmiddelen (CAT-CH)
Meer info
- 22-25/09/09, Warschau, Polen
2nd international conference 'Education for All'
University of Warsaw
Meer info

Oproepen

- **Voorbeelden inclusief curriculum**

Verschillende opleidingen brengen het thema 'inclusie' binnen in hun curriculum.

Zo zijn er opleidingen journalistiek waar met de studenten nagedacht wordt over beeldvorming. Hoe worden mensen met een beperking in beeld gebracht? En wat is de impact daarvan?

Er zijn opleidingen architectuur waarbij 'Universal Design' een mogelijk opleidingsonderdeel is.

Internationaal is er het voorbeeld van een opleiding rechten die het onderwerp 'disability' als vast onderdeel van het curriculum inbouwt.

Aan de Hogeschool West-Vlaanderen gaat de opleiding industrieel ontwerpen hulpmiddelen (her)ontwerpen op een manier die inclusie bevordert. Meer informatie en enkele interessante voorbeelden zijn terug te vinden in deze perstekst.

Inclusie kan op verschillende manieren een onderdeel zijn van een opleiding of op een andere manier aanwezig zijn binnen het hoger onderwijs. Vertel ons hoe diversiteit en inclusie thema's zijn binnen uw opleiding. Op die manier kan u andere opleidingen en het hoger onderwijs inspireren.

- **Bekendmaking**

Organiseert uw hogeschool of universiteit een studiedag rond de thema's 'diversiteit' en 'inclusie' of zijn er andere projecten die u bekend wil maken? Aarzel dan niet om de nodige informatie door te mailen via info@siho.be en dan plaatsen wij het in deze nieuwsbrief.

SIHO, juni 2009